

LBRIS

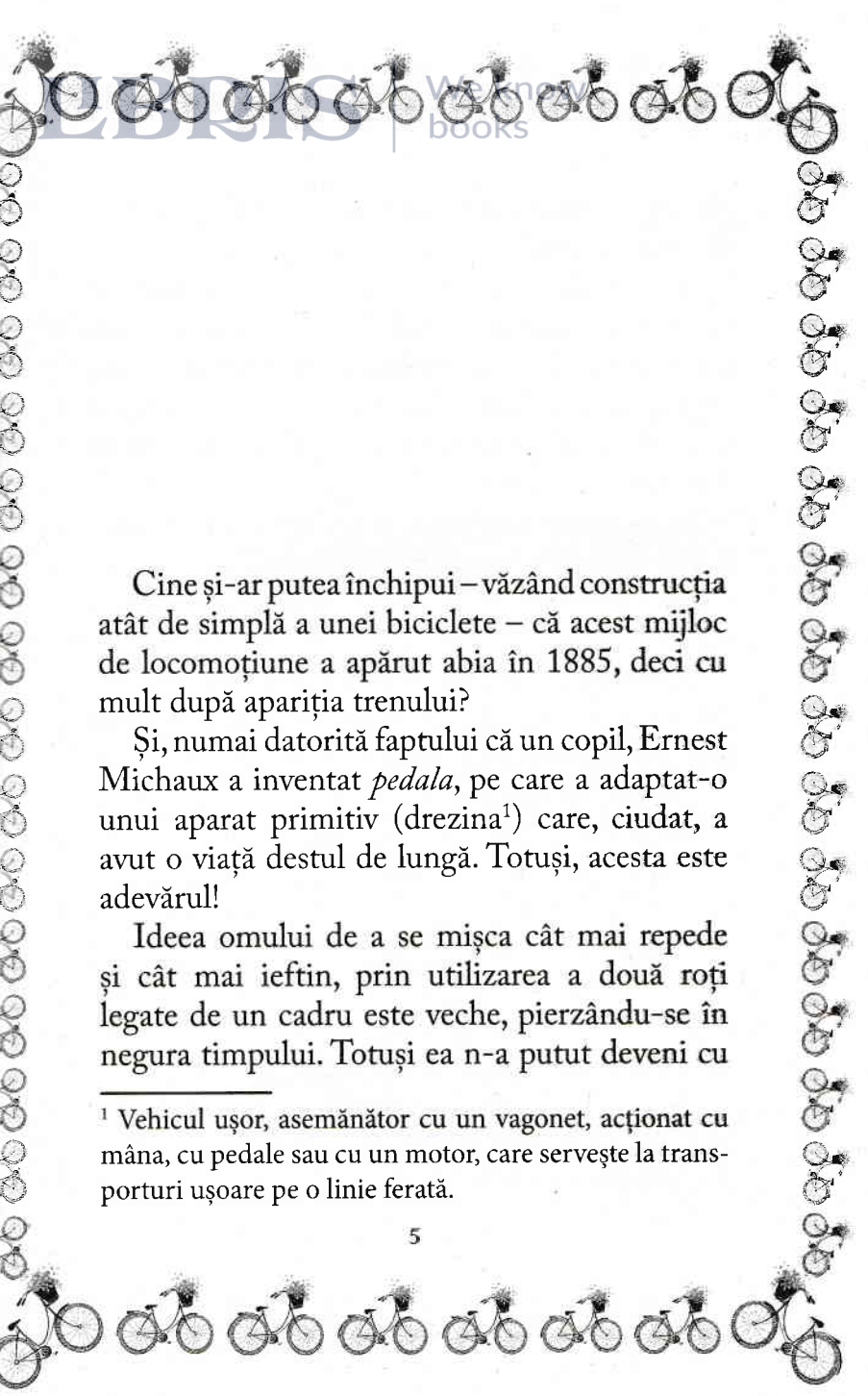
We know
books

FAPTE ȘI OAMENI MARI

Cum a fost inventată bicicleta
de copilul Ernest Michaux

Paul Editions

Cine și-ar putea închipui – văzând construcția atât de simplă a unei biciclete – că acest mijloc de locomoțiune a apărut abia în 1885, deci cu mult după apariția trenului?

Și, numai datorită faptului că un copil, Ernest Michaux a inventat *pedala*, pe care a adaptat-o unui aparat primitiv (drezina¹) care, ciudat, a avut o viață destul de lungă. Totuși, acesta este adevărul!

Ideea omului de a se mișca cât mai repede și cât mai ieftin, prin utilizarea a două roți legate de un cadru este veche, pierzându-se în negura timpului. Totuși ea n-a putut deveni cu

¹ Vehicul ușor, asemănător cu un vagonet, acționat cu mâna, cu pedale sau cu un motor, care servește la transporturi ușoare pe o linie ferată.

EBRIS | books

adevărat utilă, decât mulțumită spiritului inventiv al acestui băiețuș.

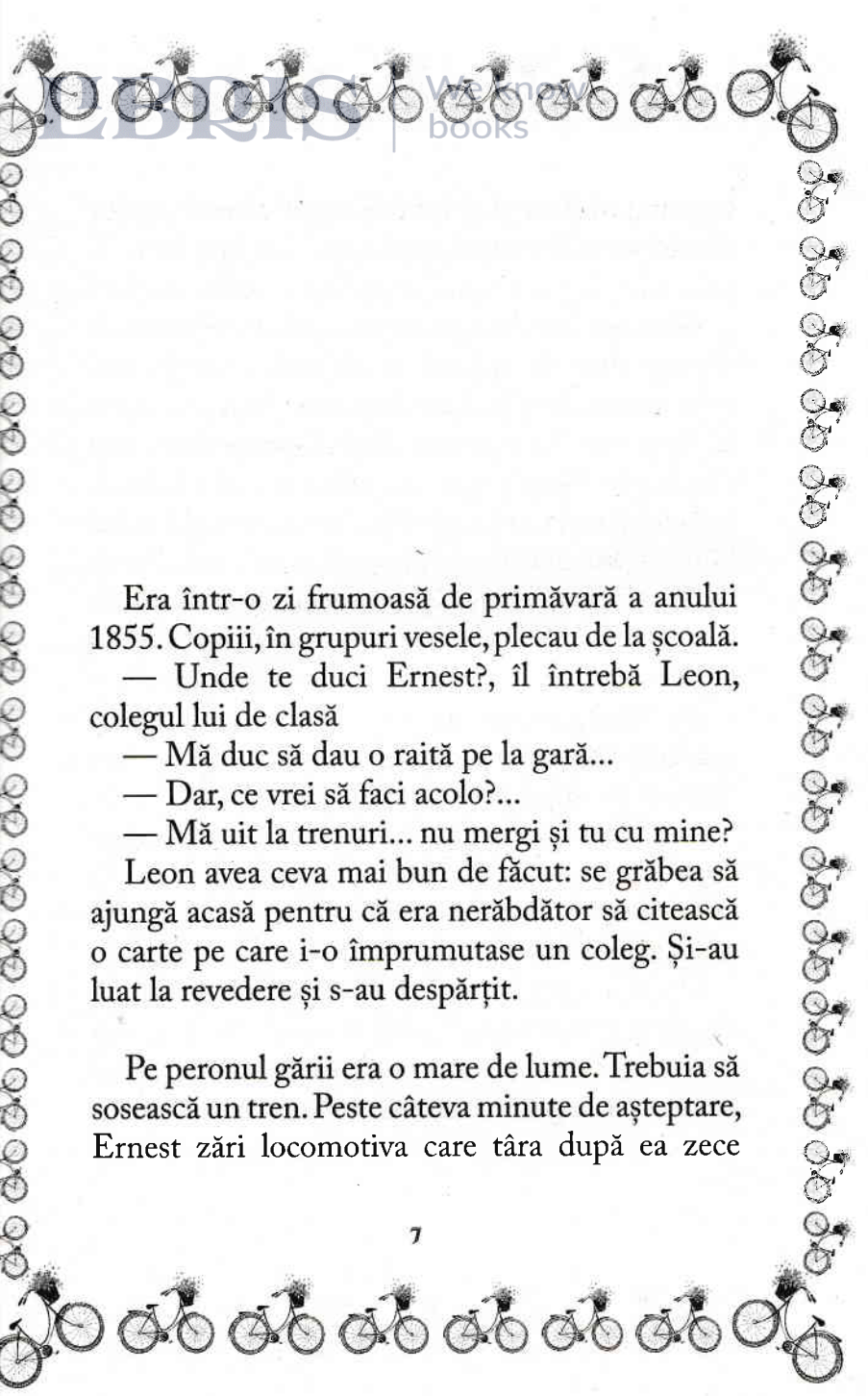
A trebuit ca ochii lui iscoditori, de veveriță, să observe, ca mintea lui înfierbântată să gândească, a trebuit să apară zâmbetul dulce al unei fetișcane, pentru ca astăzi, mic și mare, bogat sau sărac, să ne putem deplasa cu iuteală, prin propriile noastre mijloace.

În paginile care urmează, vom arăta micilor noștri cititori împrejurările în care elevul de școală Ernest Michaux a inventat pedala, aplicând-o mai apoi drezinei.

În partea a doua a acestei lucrării vom face un scurt istoric al velocipedismului din timpurile cele mai vechi și până astăzi.

Lectură plăcută!

A decorative border of small bicycles surrounds the page. At the top, a row of larger bicycles is visible, with the text 'We have new books' overlaid on them.

Era într-o zi frumoasă de primăvară a anului 1855. Copiii, în grupuri vesele, plecau de la școală.

— Unde te duci Ernest?, îl întrebă Leon, colegul lui de clasă

— Mă duc să dau o raită pe la gară...

— Dar, ce vrei să faci acolo?...

— Mă uit la trenuri... nu mergi și tu cu mine?

Leon avea ceva mai bun de făcut: se grăbea să ajungă acasă pentru că era nerăbdător să citească o carte pe care i-o împrumutase un coleg. Și-au luat la revedere și s-au despărțit.

Pe peronul gării era o mare de lume. Trebuia să sosească un tren. Peste câteva minute de așteptare, Ernest zări locomotiva care târa după ea zece

vagoane. Atât de tare puflăia namila de fier și foc când a ajuns în stație că pământul se zguduia.

Micuțul elev din clasa a patra, Ernest Michaux, rămase mut de spaimă și de admirație în fața monstrului. După ce se dezmetici puțin, o rupse la fugă spre locomotiva care se oprise ceva mai departe și începu să o cerceteze cu ochi lacomi, luând seama la toate piesele din care era alcătuită. Uimirea lui amestecată cu încântarea a fost așa de puternică, încât nu se putu abține să nu-i pipăie o roată mare de oțel, care strălucea în bătaia soarelui.

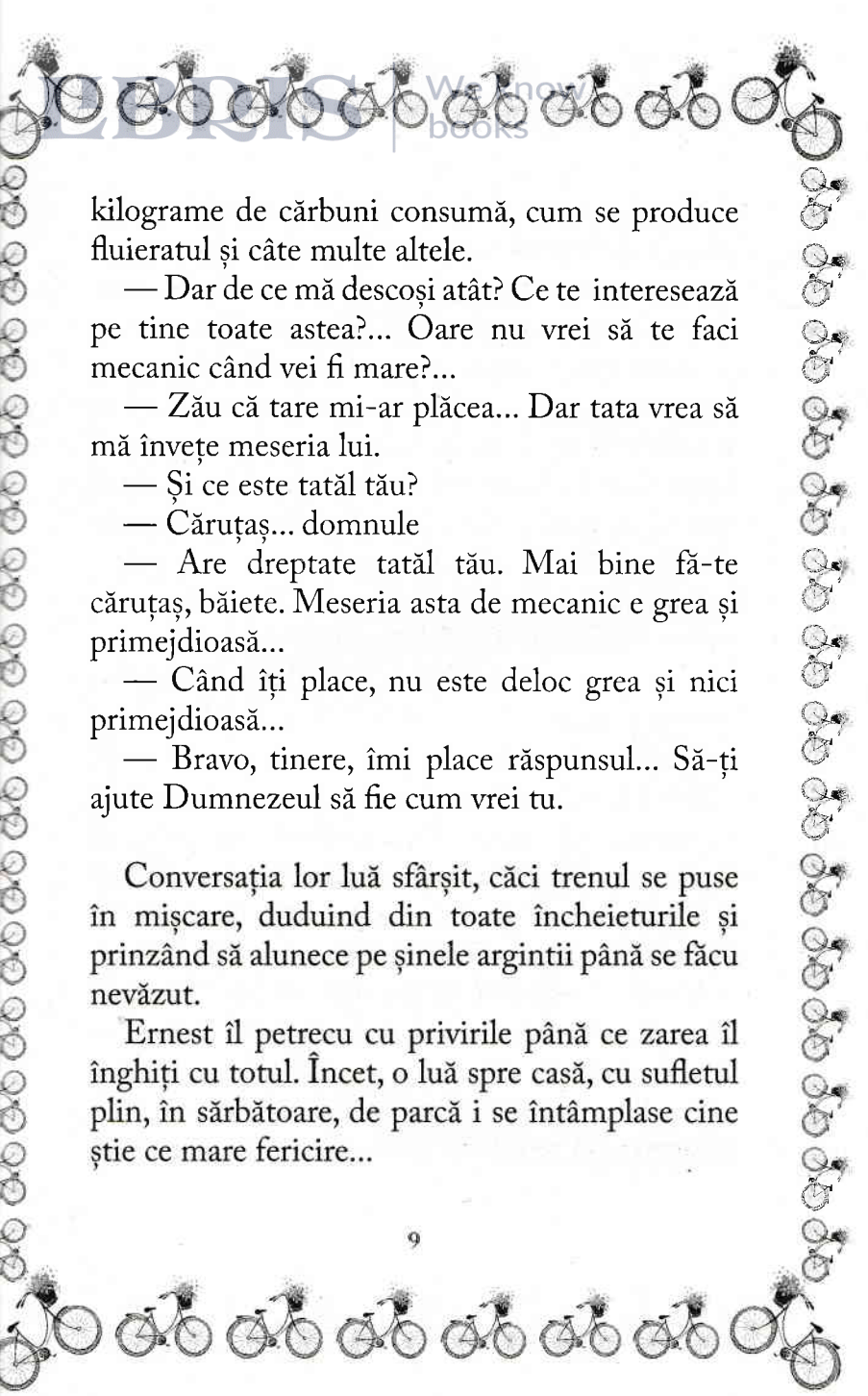
— Hei, ce faci acolo? Te-ai apucat să-mi mângâi nevasta?, îl întreabă mecanicul, cu un zâmbet în colțul gurii.

— Cum? Este nevasta dumitale?, se miră naiv copilul.

— D-apoi ce crezi?... Și mecanicul începu să râdă zgomotos.

După ce schimbară câteva vorbe cei doi se împrieteniră. Ernest, bucuros că a avut norocul să dea peste un om așa de prietenos, a început să reverse asupra lui un noian de întrebări: cu câți kilometri gonește pe oră monstrul de fier, câte

kilograme de cărbuni consumă, cum se produce fluieratul și câte multe altele.

— Dar de ce mă descoși atât? Ce te interesează pe tine toate astea?... Oare nu vrei să te faci mecanic când vei fi mare?...

— Zău că tare mi-ar plăcea... Dar tata vrea să mă învețe meseria lui.

— Și ce este tatăl tău?

— Căruțaș... domnule

— Are dreptate tatăl tău. Mai bine fă-te căruțaș, băiete. Meseria asta de mecanic e grea și primejdioasă...

— Când îți place, nu este deloc grea și nici primejdioasă...

— Bravo, tinere, îmi place răspunsul... Să-ți ajute Dumnezeu să fie cum vrei tu.

Conversația lor luă sfârșit, căci trenul se puse în mișcare, duduind din toate încheieturile și prinzând să alunece pe șinele argintii până se făcu nevăzut.

Ernest îl petrecu cu privirile până ce zarea îl înghiți cu totul. Încet, o luă spre casă, cu sufletul plin, în sărbătoare, de parcă i se întâmplase cine știe ce mare fericire...

LBDIS | We know
FAPTE ȘI OAMENI MARI

Viața marelui inventator Stefenon

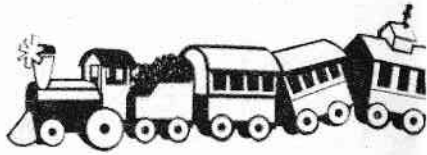
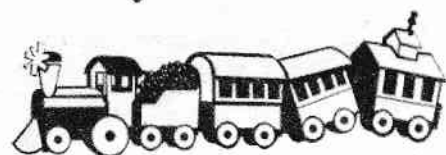

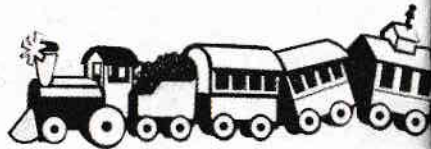
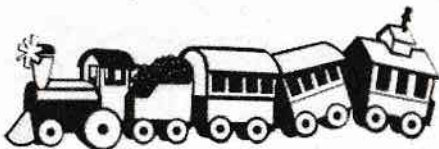
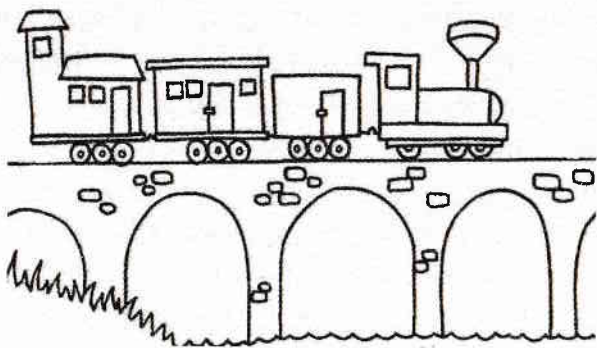
Paul Editions

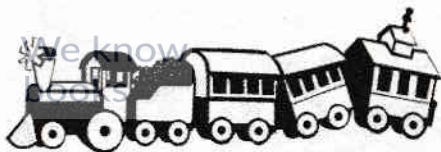

CUPRINS

Scurtă introducere	5
Un copil iscoditor	9
În luptă cu viața	25
Scurtă fericire	37
Întâia locomotivă	55
Trenuri... Trenuri...	67
Un proces de pomină	79
Moartea lui Stefenon	94

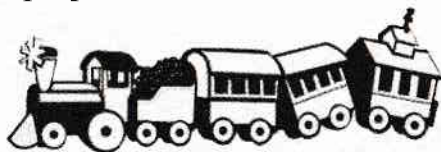

UN COPIL ÎSCODITOR

La șoseaua mare, nu departe de Wylam, în Țara Galilor din Anglia, se afla o căsuță numită de locuitori „căsuța de la șosea”. Aici își adăpostea familia bătrânul Bob – poreclit astfel, deși era încă în puterea vârstei, pentru felul domol de a vorbi și mai cu seamă pentru că umbla cocoșat.

În fiecare dimineață pornea de acasă către minele de cărbuni de dincolo de Wylam, unde era fochist la pompa de apă. Și de ani, iarna, ca și vara, îl ajungea din urmă, în marginea podului de lemn după râul Cryton, diligența cu pasageri și poștă.

Vizitiul pocnea de trei ori din biciul lung cu care atingea adesea caii înaintași. Văzduhul și lunca din apropiere răsunau ca

și cum s-ar fi descărcat o pușcă, Bătrânul Bob se oprea la marginea podului, se îndrepta nițel din spate și aștepta trecerea poștalionului. Vizitiul, ca de obicei, încetinea trapul cailor și în dreptul podului îl întreba în glumă pe fochist, la fel, de ani:

— Bob, ce-ți mai face nevastica Bella?

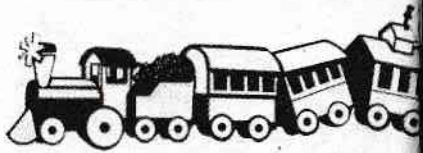
— Bine, bine!, răspundea fochistul.

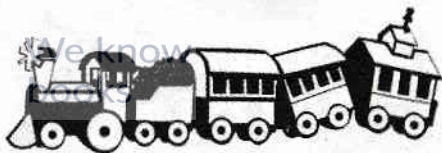
Căci frumoasa Bella, cu vreo zece ani în urmă se căsătorise cu Bob împotriva voinței părinților, din casa cărora fugise. Tot ținutul vorbise de această întâmplare ciudată, căci frumoasa Bella părăsise familia ei, care era destul de înstărită, ca să se mărite cu un nevoiaș cu înfățișare de moșneag.

— D-apoi copiii ce-ți fac, Bob?, întreba iar vizitiul stăpânindu-se să nu râdă.

— Bine, bine! Ce să facă? Mănâncă!, răspundea fochistul și mai întunecat, amintindu-și cu câtă trudă izbutea să țină casa.

— Bravo Bob!, izbucnea vizitiul cu veselie, pocnind încă o dată din biciul lung.

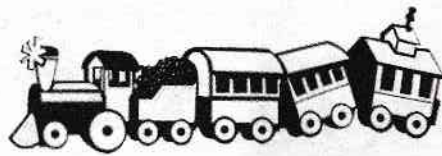

Să știi că duminica viitoare am să vin să te văd!

— Vino! vino!, răspundea din urmă bătrânul Bob, deși de ani auzea aceste cuvinte ale vizitiului și de ani nu-i călcăse nimeni pragul casei.

Slujba de fochist și-o făcea la mina de cărbuni de lângă Wylam, cu tragere de inimă. Dacă pompa mergea bine, era mulțumit și bătrânul Bob, și directorul uzinei, ginerele lordului Halingaw. Dacă pompa nu mai trăgea bine apa din puț, bătrânul Bob îi da ocol bombănind, umbla în jurul ei cu un clește și un ciocan, dar nu se pricepea pe unde s-o deșurubeze și cum s-o repare. Directorul minei era nevoit să aducă un mecanic de la Darlington, care nu venea întotdeauna la timp și atunci toți lucrătorii, cu felinarele aprinse în mâini, trebuiau să aștepte câte o zi și chiar două, la gura minei.

Bătrânul Bob era să-și piardă slujba de câteva ori și numai mila de biata familie

LBRIS

We know

books

FAPTE ȘI OAMENI MARI

Minunata poveste a fraților Wright

Paul Editions

A decorative border of airplane silhouettes surrounds the page. The border is composed of two parallel lines of small airplane icons, with larger airplane silhouettes interspersed between them. The text 'EBDS | We know books' is visible at the top of the page.

CUPRINS

Frații Wright	5
I. Un miting de aviație	7
II. Frații Wright	15
III. Frații Wright construiesc o mașină tipografică	21
IV. Societatea Wright Cycle & Co.	29
V. Domnișoara Annie Clark	33
VI. Taina păsărilor zburătoare	47
VII. Zmeul uriaș	51
VIII. Alte încercări încununate de izbândă	59
IX. Aeroplanul cu motor	67

FRAȚII WRIGHT

Cine oare poate să-și dea seama, când privește un avion zburând zvelt prin văzduh, ca o pasăre măiastră, cât de grele și primejdioase au fost încercările celor dintâi aviatori, ale acelor oameni neînfricați și curajoși care, cu moartea în spinare, porneau să înfrunte înălțimile albastre, unde nu se ridicase până atunci decât zmeul neînsuflețit?

Printre acești eroi ai aviației, trebuie să punem la loc de mare cinste pe Orville și Wilbur Wright.

Erau doi frați plini de viață, de istețime și de curaj... Se înțelegeau așa de bine, de parcă ar fi fost amândoi contopiți într-unul singur. Spiritul lor iscoditor nu le dădea răgaz o clipă... Întemeiaseră o tipografie, apoi aveau un atelier în care construiau biciclete... Dar visul lor era să zboare pe sus, ca vulturii năzdrăvani.

Pe la începutul veacului trecut, cel care avea asemenea gânduri era socotit drept un

nebun de oamenii care se târau nevolnic pe fața pământului. Dar fraților Wright nu le păsa de părerea semenilor. Ei cercetară zborul păsărilor cu multă luare aminte, așa cum făcuse odinioară Leonardo da Vinci, și construiră cu mult efort o mașină zburătoare... Victorie! Mașina lor zbura... cu ajutorul vântului!

Dar ambiția acestor pionieri ai aviației râvnea tot mai mult. Ei se gândiră ca mașina lor să zboare nu unde voia vântul, ci unde voiau ei... Și atunci le veni în minte să folosească un motor... Comandară un motor ușor unei fabrici pentru mașina lor zburătoare. Directorul fabricii, aflând pentru ce le trebuia motorul, nici nu se osteni măcar să le răspundă, socotindu-i oameni neserioși. Dar frații Wright nu se lăsară: construiră ei singuri motorul, cu mâinile lor...

Și astfel, în ziua de 17 decembrie 1903 zburară în văzduh primii aviatori...

Cartea de față cuprinde o poveste mică despre doi oameni mari. Citiți-o! Și când veți vedea minunatele aeroplane din zilele noastre săgetând aerul, întoarceți-vă cu gândul, o clipă, la frații Wright, cei dintâi aviatori...

Sunt vrednici de această aducere aminte...

I

UN MITING DE AVIAȚIE

La șosea, la aeroport, o mulțime de privitori din toate colțurile Capitalei se adunase să vadă concursurile de acrobație ale aviatorilor români. Veniseră aviatori și din alte țări, precum și numeroși fabricanți de avioane, spre a descoperi vreun secret de formă sau de fabricație al unor modele necunoscute.

Până la începerea concursului mai erau două ore. Dar publicul doritor de asemenea spectacole venise din vreme. Fiecare voia să ocupe locul cel mai bun pe marginea drumurilor din jurul aeroportului, iar copiii nesupravegheați de nimeni se urcară până-n vârful copacilor, de unde puteau privi ca de la galeria unui teatru.

Era o zi frumoasă de primăvară.

Aerul îmbălsămat de florile câmpului și de

LIBRIS | We know books

pădurile din apropiere era uneori întretăiat de un val cald de miros de benzină, parfumul timpului nostru activ și energetic.

Mici negustori de dulciuri, de covrigi, de alune americane îi îmbiau pe micii clienți care, ispitiți, își sileau părinții să-și deschidă pungile.

Plutea în văzduh o voie bună primăvărată, iar duduitul înfundat al motoarelor de pe aeroport și al automobilelor care treceau vâjâind pe șoseaua asfaltată acoperea concertul de ciripituri al păsărelelor care se adunaseră și ele în coroanele copacilor, de curând înverziți.

Un grup de tineri pusese stăpânire pe o colină mică dinspre răsăritul aeroportului, de unde puteau vedea nestingheriți avioanele puse în linie pe sol și de unde îi puteau deosebi pe aviatorii care, dădeau ocol privind atenți mașina zburătoare.

Erau siguri tinerii că-n acel loc izolat, depărtat de șosea, nu va veni să-i supere nimeni, și discutau asupra artei zborului mecanic, fără ca vreunul să știe mai mult decât celălalt.

În timp ce discuția se întetșise asupra adevăratului inventator al avionului, se ivi pe neașteptate, dintr-o coloană de la margine, pe care o crezuseră pustie,

un chipeș locotenent aviator, cu casca pregătită pentru zbor, cu mâna stângă înmănușată, iar cu mâna dreaptă ridicată în aer:

— Ce e cu voi?, întrebă aviatorul cu glas aspru. Cine v-a dat voie să stați aici?

— Domnule locotenent, se încumetă să răspundă unul dintre tineri, deși nici el nu știa bine ce putea răspunde.

— Vă rog să plecați numaidecât!, se răsti aviatorul, apropiindu-se.

Dar văzând figurile dezamăgite ale tinerilor, își înmuie glasul și adaugă, de data aceasta cu o severitate mai mult prefăcută:

— Vreți să fiți arestați?... Aici e locul cel mai primejdios din jurul aerodromului. Vă puteți pomeni cu un avion în cap. Cum, tot nu plecați?

— Dacă nu ne arestați, preferăm riscul de a primi un avion în cap, decât să lipsim de la concursul de azi!, răspunse unul dintre tineri. Noi toți, cei adunați aici, vrem să ne facem aviatori.

— Așa?, făcu locotenentul cu un zâmbet de încântare. Atunci se schimbă lucrurile.

Apoi, trecându-și mânușa în mâna stângă, adăugă, întinzându-le mâna dreaptă:

— Așadar am plăcerea să dau mâna cu niște viitori camarazi.

Și după ce le strânse mâna voinicește, întrebă:

— Dar din ce v-ați luat la ceartă? Că v-am auzit glasul tocmai din fundul cabanei!

— Nu ne certam, răspunse unul dintre tineri, dar nu ne înțelegeam asupra numelui celui dintâi aviator. Dumnealui spunea că primul aviator este cretanul Icar, care, făcându-și aripi de ceară, a vrut să zboare de pe înălțimea unui munte și a căzut în mare, din cauza soarelui care i-a topit aripile.

Locotenentul surâse:

— Asta e o legendă greacă, pe care, desigur, nu trebuie s-o luăm decât drept o dorință a geniului atât de născocitor al vechilor eleni.

— Totuși e primul nume de aviator!, se aprinse iar tânărul care pomenise de Icar Cretanul.

— Eu, intră în vorbă repede un alt tânăr cu fața palidă acoperită de broboane, știu că primii aviatori au fost frații Montgolfier, din Franța, care pe la sfârșitul veacului al XVIII-lea au zburat într-un aerostat – un baton rotund – deasupra Parisului și pe urmă...

— Dar mai înainte, îi tăie vorba un alt tânăr, ar trebui să pomenim de Leonardo da Vinci, din veacul al XVI-lea, autorul celebrului tablou „Gioconda” și de la care ne-au rămas, alături de alte calcule, și câteva desene, reprezentând o isteasă mașină de zburat.

Locotenentul vru să răspundă ceva, dar un soldat care venea în pas alergător dinspre șirul de avioane din partea cealaltă a aeroportului se opri, salută și rosti gâfâind:

— Domnule locotenent, concursul se amână cu o jumătate de oră așa că...

— De unde știi?, îl întrebă locotenentul pe soldatul care încă nu-și luase mâna de la cozorocul chipiului.

— S-a telefonat de la Ministerul Aerului că domnul ministru va veni cu o jumătate de oră mai târziu.

Locotenentul, nerăbdător, lovi cu mânușa liberă pulpa piciorului drept și încruntă sprâncenele. Se vedea că această amânare nu-i era deloc pe plac.

— Bine, zise soldatului. Poți să pleci.

— Să trăiți!

Soldatul făcu calea întoarsă, după ce salută